

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 4. An detur collectio omnium possibilium, & solutio argumentorum in
contrarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

continuando mundum, qui nunc est, in perpetuum. Qui homines cum non exigant successionem essentialiter, neque pendeant necessario ab alijs; possunt absolute simul produci plures ac plures sine fine. Quae admodum Angeli omnes simul producti fuerunt, poteruntque plures ac plures sine termino produci, etiam specie diversi. Potest enim essentia diuina, quae infinita est, & infinitè participabilis, magis ac magis participari à spiritibus in infinitum nobilioribus. Hæc autem ut cohereat cum eorum sententia, qui negant infinitum actu seu categorematicum à Deo fieri posse, viderint qui sic sciunt.

Quamuis autem non posset Deus producere infinitum extra se: esset tamè infinita potentia per modum agendi per creationem, & independentem ab omni concursu alterius: posito, quod probabimus alibi, productionem ex nihilo arguere vim infinitam ratione modi agendi: & (quod certum esse contendimus) modum agendi independentem ab omni alio concurrente, etiam in genere causæ efficientis, arguere infinitatem potentia, quæ sicut est independentem ab omni alio in operari; ita & in esse: adeoque est à se: & ideo est independentem in agendo. Item licet Deus non posset infinitè agere neque ex parte obiecti, neque ex parte modi: si tamen posset omnia possibilis, esset hoc ipso formaliter omnipotens, citra infinitatem. Quare licet in re sint idem omnipotentia, & potentia omnimodè infinita: ratione tamen differunt. Deus enim in illa hypothesi haberet omnipotentiam, citra infinitatem. Dixi, potentiam omnimodè infinitam: quia si loquamur de potentia in aliquo tantum genere infinita, illa non coincideret cum omnipotentia. Licet autem omnipotentia infinite pateat ex parte obiecti: minus tamen patet quam intellectus & voluntas. Cum Deus multa intellectu & voluntate attingat, in quæ potentiam non habet; ut, v. g. seipsum, & impossibilia: & contra, nihil per potentiam attingat, quod non attingat per intellectum & voluntatem. Quare obiter Nota infinitum posse habere terminum extrinsecum, & unum infinitum posse plus continere quàm aliud, id est continere aliquid, amplius, quod non continet aliud.

16.
Quid intelligatur nomine possibilis?

Quæres quid intelligatur nomine possibilis, cum dicitur Deum esse omnipotentem quia potest omne possibile? Ratio subitandi est quia possibile denominatur à potentia. Quare potentiam Dei extendi ad omne possibile, nihil est aliud quàm posse id omne, quod ab illa denominatur possibile, quod est idem per idem, aut per æquè obscurum explicare, & dicere, Deus esse omnipotentem qui potest id omne quod potest.

Respondeo nomine possibilis, quod dicitur esse obiectum adæquatum omnipotentia diuina, intelligi quicquid non inuoluit contradictionem ut fiat. Dupliciter enim sumitur potest vox, possibile. Primum, respectiue

seu denominatiue, pro eo quod potest ab aliquo fieri: & sic denominatur à potentia: neque potest in presenti ita sumi, ut arguendum factum bene probat. Secundò, absolute seu per se non repugnantiam, pro eo omni quod non inuoluit contradictionem: quæ non repugnantia consistit in ipsarum rerum essentia, seu prædicatis essentialibus: quo modo sumitur in presenti. Sicque idem non explicatur per idem, aut per æquè obscurum: sed capacitas omnipotentia diuina optime declaratur, cum dicitur extendi ad id omne quod non inuoluit contradictionem. Quod enim est huiusmodi, non excluditur à ratione entis ex vi suæ intrinsecæ rationis, aut conceptus obiectiui. Et ideo ex se non est impossibile, quia entis ut sic nihil repugnat nisi non-ens. Ergo quod non inuoluit contradictionem, non includit aliquid repugnans rationi entis, adeoque non est ex se non-ens & impossibile. Si ergo esset impossibile; solum esset ex defectu extrinsecæ potentia: quod est contra infinitatem omnimodam & illimitationem omnipotentia Dei.

Superest notare possibilitatem creaturarum fundari in perfectione essentia diuina, quæ tanta debet esse & concipi, ut possit sese commuicare omni modo, non repugnante. Melius enim est illud bonum, quod sine sui detrimento potest sese diffundere, quàm quod intra se consistit. Itaque ideo non repugnat hoc aut illud, quia diuina perfectio exigit quod non repugnet. Exigit verò, quia talis est. Est verò talis: quia ex summa & absolutissima necessitate non potest esse alia quàm sit. Quare si necesse est aliqua extra Deum non repugnare existere: ideo necesse est quia necessario debet esse entitas diuina talis, qualis est, id est, immentæ cuiusdam perfectionis. Ita ut ea quæ non repugnant, non intelligantur quasi in se habere fundamentum suæ necessitatis: sed potius in diuina entitate: à qua ut dependant secundum suum esse actuale: ita aliquo modo dependent secundum primum conceptum. Quæ admodum enim non possunt existere sine Deo, ut causa sui esse: ita neque perfectè concipi possunt existere posse, sine Deo ut ratione & fundamento, cur concipiantur posse existere. Hæc igitur est prima radix & origo omnis non repugnantia & possibilitatis creaturarum.

SECTIO IV.

An detur collectio omnium possibilium?

Non est quæstio, an detur à parte rei collectio omnium possibilium, ita ut omnia possibilis existant actu? sed an detur obiectiue in cognitione? id est, à Deo distinctè cognoscatur, vel à nobis confusè, conceptu respondente huic voci, Omnia possibilis. Quo loquendi modo vsus est Christus ipse Marci 14. v. 36. Abba pater omnia tibi possibilis sunt.

19.
Probatur collectio omnium possibilium & soluntur argumenta contraria.

Negant nonnulli recentiores, secuti Nominales, quibus immeritò adiungunt SS. Thomam & Bonavent. negant infinitum actu esse possibile extra Deum. Nam licet hoc negent, non propterea negant quòd si infinitum esset possibile, videret Deus collectionem omnium partium ex quibus constare posset: quòdque si daretur extra Deum infinitum actu in magnitudine aut multitudine, daretur collectio partium ex quibus constaret. Neque id ab vilo negari potest, nisi repugnando euidenter lumini naturali. Quicquid enim est, siue sit finitum, siue infinitum, est id totum quod est. Totum autem nihil est aliud, quam partes omnes ex quibus constat, collectiue sumptæ, & unitæ si continuum est: ergo si totum est actu, omnes eius partes collectiue sunt actu, id est, & hæc & illa & quælibet alia. Estque euidenter impossibile, vt sit totum id quod est, sine omnibus partibus ex quibus intrinsecè constituitur, id est, quin sint omnia, ex quibus constat; & quorum si vel vnum deesset, nõ esset integrè & totaliter id quod est. Itaque Sæcti Doctores supra nominati id nõ negant, & malè in hunc sensum allegantur ab istis Recentioribus. Qui nullos habent auctores suæ sententiæ præter aliquos Nominales, periculosè, vt mihi videtur, hac in parte philosophantes. Quippe quorũ argumenta æquè pugnant contra Dei immensitatè, æternitatè, infinitatè, & alia dogmata fide certa, vt patet ex sequentibus eorum solutionibus.

Opponunt enim primò Aristotelem 3. Phys. cap. 7. textu 63. & 64. affirmare infinitum non posse connecti cum omni, & cum toto, id est, non posse dici omne, & totum, de infinito: possibilia autem infinita sunt. Totum enim, inquit Aristoteles, id dicitur, cuius nihil est extra, vel cui nihil deest: & idem est quod perfectum. Perfectum verò nihil est quod finem non habet. Finis autem terminus est. Quare totum & perfectum non potest esse infinitum. Quod dictum Aristotelis tanquam aureum & diligenter notandum, commendant Iuniores quidam Nominales: sed non satis consideratè.

Primò enim, Aristoteles non aliter id probat, quam Grammaticali allusione inter Græcum *τελειος*, id est, perfectum: & *τελος*, id est finis. *τελειος* dicitur, quod *τελος* habet, *τελος* dicitur, quod *τελειος* est. Quasi verò nõ sæpè alia sit significatio deriuati & deriuatiui. Simili modo argumentandi dicitur Philosophus Latinus, nihil esse perfectum quod nõ sit factum. Quia, *perfectum*, deriuatur à *facio* vel *fit*: diciturque per metaphoram ductam à rebus quæ fiunt, quæ perfectæ dicuntur, quando nihil illis faciendum superest. Secundò dico in ea doctrina errorem contineri. Si enim totum & perfectum non potest dici de infinito; sequitur primò, Deum, qui in omni genere perfectionis physicae & moralis est infinitus, non posse dici, neque esse perfectum. Quod est aperte contra Scripturam Matth. 5. v. vlti-

mo. Sequitur secundo, non posse dici omne & totum de essentia diuina, quia infinita est. Quod est contra Apostolum Coloss. 2. v. 9. *In ipso, Christo scilicet, inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.* Et contra Florentinum in literis Vnionis, id est, in fidei definitionibus, vbi sic habet: *Omnia quæ patris sunt, ipse pater vnigenito filio suo gignendo dedit, præter esse patrem.* Sequitur tertio, non posse dici totam essentiam diuinam esse in Patre, Filio, & Spiritu sancto: & quamlibet eorum esse perfectè Deum, nihilque illi deesse vt sit Deus, aut nihil diuinitatis extra illum esse, ita vt illi desit aliquid illius: quòd est contra Lateran. cap. *Damnatus*, circa medium. Sequitur quarto, non posse item dici totum, de singulis personis diuinis: quippe quæ singula infinita sunt. Atque ita falsum esse quod vniuersa Ecclesia Latina canit in Hymno quodam Officij Feriæ secundæ: *In Patre totus filius: Et totus in Verbo Pater.*

Neque respondeant Aduersarij se cum Aristotele loqui de infinito quantitatio in mole vel in multitudine. Quia probatò Aristotelis est vniuersalis, petita ex ratione, vel potius ex nomine, infiniti, vt sic. Quare vel probat de omni infinito, vel de nullo. Deinde si infinitudo non obstat, quòd minus deur collectio infinitorum partium virtualium, seu perfectonum ratione distinctarum, constituentium totum infinitum in perfectione: cur potius obstat, ne datur collectio partium physicarum infinitarum, ex quibus componitur infinitum in mole vel in multitudine. Negabunt esse virtuales illam multitudinem in re physice simpliciter & indiuisibili. Sed iam alibi ostendimus disput. 3. sect. 5. & 6. id non posse negari nisi loquendo & sentiendo contra Scripturam, contra concilia, & contra sanctos Patres. Idque locus proxime citatus ex Florentino conuincit: *Omnia quæ Patris sunt, ipse pater vnigenito filio suo gignendo dedit, præter esse Patrem.* Cuius similis est alter locus Ioan. 16. v. 5. vbi Christus sic ait: *Omnia quæ habet Pater, mea sunt.* Nam dicere omnia, est dicere multitudinem. Vbiunque autem est multitudo, est distinctio vnius à alio. Quæ distinctio cum in essentia diuina, & ijs quæ communicant vni personæ ab alia, realis esse nequeat, debet esse virtualis, & rationis cum fundamento in re. Nota præterea ex eodem loco conuincit infinita posse sumi collectiue. Nam pater æternus dat filio collectiue omnia quæ illi dat, id est, quæcunque habet pater esse patrem. Neque enim solùm illi dat distributiue aliquas perfectiones essentia diuinæ: sed collectiue hanc & illam, & quamlibet aliam, nullà dempra quam simul non det. Illæ autem infinitæ sunt; alioqui Deus non esset perfectione infinitus, & inuicè participabilis à creaturis essentialiter perfectioribus & perfectioribus in infinitum in omni genere entis. Quare falsum est dicere non posse sumi collectionem in infinito.

21.
Refutatio casus.

20.
Soluitur primum argum. in contrariu.

22. *Opponunt, secundo fore terminum & finem in tali collectione. Quia extra totam collectionem nihil est, & extra omne nihil est. Finis autem & terminus est id, extra quod nihil est.*

Secundum
argum. di-
lunur.

Respondeo extra totam collectionem nihil illius esse: sed extra quamlibet illius partem esse aliam: neque valere in infinitis argumentum à singulis distributive sumptis, ad totam collectionem, vel contra, in prædicatis quantitatis, vel quantitati asinibus: ut exposuimus disp. 2. cap. 25. Quia verò nulla est pars illius collectionis, ultra quam non sit alia: idè nulla est vltima, nulla est finis seu terminus antecedens, & Minorem argumenti quo probatur. Finis enim & terminus, non est ad omne extra quod nihil est: sed est pars illa totius formalis aut virtualis, extra quam partem nihil aliud est ad totam illud pertinens. Quæ pars non reperitur nisi in totis finitis. Certè extra Deum nihil est quod ad illum intrinsecè pertineat. Et tamen *magnitudinis eius non est finis, ut dicitur Psal. 114.*

23.
Tertium
argum.

Opponunt tertio necesse dari posse maximum finitum possibile: quocumque enim dato possibile finitum, potest dari aliud maius finitum. Ergo non datur collectio omnium possibilium finitorum maiorum & maiorum. Probant consequentiam, quia si daretur illa collectio: vel esset finita, vel infinita. Si finita: daretur in illa maximum finitum possibile. Si infinita: ergo aliquod eorum esset infinitum (quod est contra suppositionem) quia magnitudo, ex omnibus illis infinitis numero constans, esset infinita. Item quò plures essent magnitudines supra pedalem ex. gr. quarum quælibet esset dupla ad aliam: èd esset aliqua maior pedali. Sed essent infinitæ: ergo esset aliqua infinite maior. Quod est contra suppositionem. Et illa necessitudo præsupponit alias infinitas minores & maiores infinitum.

24.
Non potest
dari maxi-
mum fini-
tum.

Respondeo verum quidem esse, nullum dari posse maximum finitum possibile. Quia alioquin, addita vel vnica parte maxima, fieret infinitum. Atque ita esset proportio certæ & exigui excessus inter finitum & infinitum: & ex duobus finitis fieret infinitum: dareturque pars vltima in tali infinito, quæ infinitum est. Sed quod inde inferunt noui Quidam Nominales, non posse dari infinitum extra Deum: quia deberet excedere maximum finitum, aperte falsum est. Hinc enim sequeretur Deum non esse infinitum in perfectione, quia non excedit maximum finitum perfectione. Tam enim est impossibile maximum finitum in perfectione, quam rationes allatas, quam maximum finitum in quantitate, vel in multitudinis. Item sequeretur Deum non esse finitæ durationis & æternæ, quia eius duratio non excedit maximum finitæ duratione, quod maximum est impossibile. Item non esse immensum & infinite diffusum suâ substantiâ,

toto mundo & extra: quia eius diffusio non excedit maximum finitum situ, quod maximum est impossibile.

Malè quoque ex eo inferunt non dari collectionem omnium possibilium finitorum, maiorum & maiorum. Quare in forma ad argumentum propositum, admisso antecedente, nego consequentiam. Ad cuius probationem dico, illam collectionem esse infinitam. Ad impugnationem primam huius partis respondens, nego sequi aliquod illorum esse infinitum. Licet enim magnitudo constans ex omnibus illis numero infinitis, esset infinita: quòdèunque tamen ex illis sumeretur, esset finitum. Neque valet hęc argumentum à collectione, ad singula. Sicut dato quòd motus cælorum ab æterno fuisset, non valeret dicere: Multitudo dierum est ab æterno: ergo aliquis dierum est ab æterno. Ad secundam nego similiter quòd plures sunt magnitudines supra pedalem &c. èd esse aliquam maiorem pedali. Nam hęc modus argumentandi supponit aliquam esse vltimam & maximam. Atqui hæc sunt infinitæ, vel supponimus, nulla est vltima & maxima, sed quilibet sumpta sumere est aliam maiorem in infinitum. Et quamuis sint infinita, alia alijs maiora, nullum tamen est infinitum. Sicut inter angulos acutos qui possunt duci plures & plures in infinitum, alij sunt alijs maiores, supposita cõpositione continui ex sepe diuisibilibus, de quo non dubitat aduersarij. Et tamè nullus est infinitus, sed quilibet minor est angulo recto: & quilibet è curuilineis in infinitum possibilibus est maior acutus rectilineis, qui infiniti duci possunt alij alijs maiores intra eundem semicirculum, & lineam rectam supra positam tangentem diametrum circuli ad angulos rectos, ut demonstrant Mathematici cum Euclide lib. 3. element. proposit. 15.

Ad id, quod valde notandum est, argumentum illud aduersariorum pugnare aperte contra Dei immensitatem, id est, actuale diffusionem substantiæ diuinæ per totum vniuersum, & extra vnde quaque sine termino. Quæ diffusio infinita est, quia sine caret: & tota simul est, adeoque tota collectiue: Deus enim actu est simul hęc & illæ, & in quouis alio spatio reali vel imaginario. Et hæc diffusio, quamuis partibus formalibus careat, quia Deus eadem suâ substantiâ indiuisibili est vbicumque est: æquiuale tamen infinitis magnitudinibus, quarum vna sit pedalis, altera bipedalis, & sic in infinitum. Et in diuina immensitate sumpta secundum æquiualentiam ad huiusmodi magnitudines, non potest dari maximum finitum possibile. Sumpta enim prout æquiualeat cuicumque magnitudini possibili finitæ, potest vltimis sumi ut respondens & æquiualeat maiori magnitudini finitæ possibili. Ergo, iuxta modum argumentandi aduersariorum, non datur collectio omnium huiusmodi æquiualeantiarum finitarum maiorum & maiorum &c. quod est dicere Deum non esse actu immen-

sum, id est, non habere actu diffusionem suam substantiæ illimitatam, per quam sit completè potens ex se respondere huic finitæ magnitudini, & illi, & cuiuscunque æteri possibili, maiori & maiori in infinitum; imò & corpori aut luci immensæ, si crearetur. Quæ diffusio tota est actu, neque potest Deo accrescere, & habet collectiue ac simul totam amplitudinem virtuales æquivalentem partibus formalibus rerum corporearum, infinitarum, quibus omnibus simul & adæquate responderet, si existeret: vt ex Scriptura, & Patribus, & evidenti ratione ostensum fuit disp. 5. sect. 3. & sequentibus.

27. **Quartum argum.**
 Opponunt quartò nullum numerum esse maximum finitum possibilem rerum creabilium; quia quocunque dato numero, diuina vi dari potest maior: & supra unitatem in infinitum dari posse plures numeros inæquales, quorum quilibet alium excedat vnica unitate. Quo posito sic argumentatur: Supra vnica lapidem videt Deus distinctè, & eo ordine quem posuit, plures numeros lapidum posibles, & supra quemcunque finitum videt alium possibilem, & consequenter nullus est finitorum possibilem hoc modo se excedentium, quem non videat. Et tamen non videt omnes collectiue. Ergo licet multi sint numeri finiti posibles, & supra quemcunque alius: non datur vlla huiusmodi collectio possibilis. Si neges non videri omnes collectiue. Contrà, inquit, vel illi sunt numero finiti vel infiniti. Si primum: ergo inter eos datur maximus. Nam si numerarentur, vt possunt, si finiti sunt, deueniretur ad aliquem maximum finitum possibilem. Si infiniti: ergo cum ab unitate dentur infiniti maiores & maiores, dabitur aliquis infinitus, quod est contra suppositionem. Quia quò plures sunt huiusmodi supraunitatem, eo datur aliquis maior. Adde quò si essent numeri infiniti, esset infinitus numerus numerorum, quod est contra suppositionem. Præterea, accipiendo ex quolibet numero vnica unitatem, numerus ille esset infinitus, quod item est contra suppositionem.

28. **Diluitur.**
 Respondeo hoc argumentum idem esse cum precedenti, & peccare eodem vitio pugnandi contra Dei immensitatem. Quod enim obicit contra numeros lapidum, potest æque obijci contra amplitudinem virtuales immensitatis diuine, & correspondentias actuales aut posibles ad huiusmodi lapides secundum numeros finitos maiores & maiores in infinitum. Secundò, directe respondeo negando minorem, cum eius consequentia. Ad cuius probationem, dico illos numeros esse infinitos multitudi-
 tudine: neque propterea hinc sequi aliquem eorum esse infinitum. Sicut ex eo quòd multitudo dierum fuisset ab æterno, & infinita à parte ante, dato scilicet

motu cælorum ab æterno: non sequeretur aliquem diem fuisse ab æterno. Ratio est quia, vt supra dixi, in infinitis non valet illatio à toto ad singula, vel vice versa, in prædicatis quantitatis aut illi affinitibus. Neque in huiusmodi numeris est aliquis vltimus, qui sit eò maior, quò sunt plures unitates in omnibus illis numeris finitis, quorum vnus excedat alium vnica unitate, & hic alium, & sic in infinitum. Non est autem contra suppositionem, collectionem totam numerorum, aut vnus vel plurium unitatum ex singulis numeris sumptarum esse infinitam: dummodò singuli numeri seorsim sumpti finiti sint.

29. **Quintum argum.**
 Opponunt quintò? Si dentur omnes numeri posibles, aut omnes unitates posibles: illæ erunt sine dubio infinitæ. Hoc posito, inquit, salua aliqua infinitate, possunt auferri quædam unitates, & bene multe. Auferantur ergo omnes quæ possunt auferri salua aliqua infinitate, si dentur omnes auferibiles. Hoc etiam negari nequit. Iam ergo, vel adhuc vna unitas auferri potest, vel non. Si primum: ergo non erunt ablatae omnes unitates auferibiles. Si secundum: ergo ideo nequit auferri, quia subiecta vnica unitate tolleretur infinitum, quod est falsum & impossibile. Huic argumento simile est quò sequitur, vobis magis quam sensu differens. Derur, inquit, linea aliqua infinita versus Orientem, hinc tamen finita. Nullus est palmus ab hoc vltimo finitè distans, quem Deus non videat. auferat ergo Deus omnes finitè distantes ab isto. Hoc posito quæro, si alius adhuc auferatur palmus, an is sit finitè distans ab isto? Certè cum vltimus destructorum non nisi finitè distaret: nec iste qui sequebatur immediate, erat plus quam finitè distans. Ergo falsum est omnes finitè distantes esse ablatos. Atque ita falsum est, tali infinito posito fore aliquos omnes finitè distantes. Si autem nulli sunt omnes finiti posibles huiusmodi palmi, sed tale obiectum contradictionem inuoluit. Sequitur autem lineam possibilem esse chimericam. Nam admissa tali linea, sequeretur dari talem collectionem omnium. In illa enim essent omnes palmi finitè distantes à primo. Quò ostendimus esse impossibile.

30. **Retorque 2**
 Respondeo primò hoc argumentum directe & aperte pugnare contra Dei immensitatem. In qua negari nequit esse per æquivalentiam, non modò lineam infinitam; sed & superficiem, & profunditatem. Ita vt Deus actum diffunderet actu sicutaliter, quantum diffunderetur corpus vndeque interminatam, aut lux in infinitum quaquà versum diffusa. Quò certum esse ostendimus disp. 5. sect. 3. & sequentibus, & negari non posse nisi vim, faciendo Scripturæ, Peni-
 P P 3

bus, & concilij œcumenicis. Secundo dico unitates aut palmos auferibiles ab infinito, siue in multitudine, siue in magnitudine, falsa infinitate, esse infinitos: ac proinde inter eos nullum vltimum esse, & nullum à Deo videri vltimum, quamuis omnes in isto videantur: quia videntur eo modo, quo sunt. Sunt autem infiniti, adeoque sine vilo vltimo. Esse autem infinitos clare est duplici ratione. Primum quia natura infiniti est talis, vt infinitè contineat quemcumque numerum finitum eorum ex quibus constat. Ex. gr. multitudo infinita lapidum continet infinitos binarios lapidum, & infinitos ternarios, & denarios, & centenarios, & sic in infinitum. Quare salua eius infinitate possunt auferri infiniti lapidum binarij, ternarij, centenarij, & quilibet alius numerus finitus. Nullus autem est finitus quo maior dari non possit. Quare etiam nullus tantus auferri potest, quo non possit auferri maior. Idem dico de continuo infinito in magnitudine. Continet enim infinitos binarios palmorum, & ternarios, & sic in infinitum. Alioqui finita numero finito multiplicata, facerent infinitum, esseque certa, & definita proportio excessus inter finitum & infinitum, quod implicat. Secundo, quia ex opposito sequeretur dari maximum finitum possibile: illud scilicet quod restaret subtracta vnica unitate, post omnes auferibiles salua infinitate. Nam si possit esse finis auferibilium salua infinitate, id quod remanet sparsa vltima, ita præcisè infinitum erit, vt dempta vel vnica unitate, desinat esse infinitum. Ergo quod remanet dempta illa unitate, erit maximum finitum possibile: quippe quo non potest esse maius. Nam si addatur vel vnica unitas, sic infinitum. Idem quod dixi de unitatibus, aut palmis auferibilibus, dicendum est de palmis finitè distantiis.

Infinitum
continet
infinites
quemlibet
numetum
finitum.

SECTIO V.

*Soluntur alia tria argumenta contra
collectionem possibilium.*

31.
Sextum
argum.

Opponunt sextò: Si Caretur collectio omnium possibilium, in ea contineantur collectiones omnium indiuiduorum possibilium cuiuscunque speciei. Sed nulla collectio omnium indiuiduorum vnus speciei est possibilis: ergo nec collectio omnium possibilium. Maior patet. Minor probatur. Quia posita quacunque indiuiduorum alicuius speciei multitudine, quod maior non sit possibilis, vel oritur ex incompossibilitate alicuius alterius, aut ex defectu potentie. Neque vnici potest. Non enim primum: quia nullum indiuiduum est incompossibile esse cum alio. Et posito aliquo reali cum alio, non sequitur contradictio. Non etiam secundum: quia posita quacunque multitudine vnus speciei, Deus

adhuc remanet potens ad infinitè plura aliorum specierum. Ergo & ad vnum illius speciei; cum eadem sit potentia omnium illorum productiua. Confirmatur, quia illa collectio falsa est, quæ supponit ignem intensissimè calidum, & virtutis infinitæ, non posse quicquam ignis producere in stupa siccissima. Atqui si daretur omnis ignis possibilis, & stupa siccissima illi applicaretur; non posset quicquam ignis in ea produceri: alioquin non erat ante datus omnis ignis possibilis. In idem recidit quod addunt de omni materia possibili producta, & informata forma ignis, quæ non relinquere locum alijs formis possibilibus.

Respondeo Maiore concessa, nego Minorem. Ad cuius probationem, dico aliud esse dari obiectiue in mēte diuina collectionem omnium possibilium, id est, Deum cognoscere simul hoc & illud & quodlibet aliud, quod sine absurditate & errore negari non possit. Item paulò post: & aliud, Deum creare & ponere actu tantam rerum multitudinem, & sit maxima possibilium, & maior creati non possit. Primum asserimus, & secundum negamus: quia non datur vlla maxima multitudo possibilium, sed dari potest maior & maior in infinitum. Ita vt neque multitudo possibilium, neque potentia diuina exca illa, exhauriri vnquam possit. Contra quod non pugnat argumentum propositum, & eius confirmatio proccedens ex mala intelligentia sententiæ quam impugnat. Quò vitio multò magis peccat istud alterum quod addunt: Si eorum omnium quæ distributiue possibilis sunt collectio esset possibilis, atque ita posset Deus ponere omnia possibilis collectiue, quæ distributiue ponere potest; sequeretur his positis, supra quemcumque numerum contradictorium in infinitum, plura & plura contradictoria esse simul posita. Nam Deus potest quamlibet creaturam facere, & potest quamlibet non facere. Ergo si quidquid potest distributiue, potest & collectiue: simul erit Petrus, & non erit: & ita de alijs contradictorijs distributiue possibilibus. Peccat, inquam, hoc argumentum vitio malæ intelligentiæ opinionis quam impugnat. Nullas enim asserit Deum posse simul & collectiue ponere opposita, quæ ponere potest successiue & distributiue. Ac ne quid in potest facere simul & collectiue contra non opposita: quia data quacunque eorum multitudine siue finita, siue infinita, aliquid illi addi potest, estque possibilis maior & maior in infinitum, & paulò ante diximus.

Opponunt septimò: Si daretur collectio alia complectens quacunque diuisim possibilis dari possunt, daretur collectio omnium globorum maiorum, & maiorum, aliorum intra alios inclusorum possibilium. Ex. gr. potest Deus facere globum pedalis diametri: & illum potest includere in alio maiore finito in certa quantitate, cuius diameter sit